

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Conradi Samvelis Schvzrfleischii Opera historica politica

Schurzfleisch, Konrad Samuel

Berolini, 1599 [i.e. 1699]

IV. De Statu Et Rebus Iud Aeorum

urn:nbn:de:bsz:31-102564

piam nobis obscura sint et lateant, mansisse tamen regno Assyriorum diu adhuc veteris imperii gloriam, et longinquis etiam populis reverentiam, fatendum omnino est, si Priamus eiusque regnum in fide ac clientela Assyriorum fuit, iisque a Teutamio, Memnone Imperatore, auxilia missa sunt, quod a *Diodoro* traditur: quocum tamen tempora excidii Troiani non consentiunt, quod ex *Petavii* calculo sub Thinaeo, altero a Teutamio Rege contigit, Anno P. J. 3530. quamquam *Diodoro* Teutamius a Ninya vigesimus tantum, *Petavio* tertius vigesimus numeretur. Brevi tamen post auctoritas Assyriorum in regionibus ad mare mediterraneum Graeciae obversis, et finitimis, concidisse videtur, quum tam profunda rerum Assyriarum ignorantia Graecos tenere non potuerit, commerciis coloniisque oram Asiae frequentantes, nisi longius Assyrii imperii fines abfuissent. Ut adeo postrema aetate in Orientem potissimum illud patuisse censendum sit, magnum nihilominus, et vicinorum libertati metuendum, nisi voluptates prae gloria et cultu virtutis placuissent, quippe adhuc Sardanapalus Babylonios, Arabas, Persas et Bactrianos, sibi partim obsequentes, partim obnoxios, alios clientelae nexu coniunctos, alios foedere, saltem iniquo, devinctos, alios vectigales, reliquos metu potentiae addictiores, et veneratione, cultu, officiis maxime conciliatos ac promptos habebat.

IV. DE STATU ET REBUS IUDAEORUM.

Postquam Respublica Iudaeorum in ditionem potestatemque Herodiarum redacta est, res eius in deterius ire coeperunt, et libertate gentis imminuta, ac mixto exterorum atque indigenarum imperio, multae seditionum occasiones populo datae sunt, quibus iugum a cervicibus suis depellere, sequae in pristinum statum vindicare cupiebat.

§. II. Herodes Ascalonita ad tanti splendoris fastigium se atque regnum suum perduxit, ut quibusdam summa, neque obnoxia aliis potestate praefuisse videatur. Sed rectius rem illam aestimantes iudicant, in populi Romani clientela fuisse, et fiduciaria lege, qua superiorem agnovit et habuit, regnum tenuisse. In quam rem haud pauca adducere licet, quae iuris non mediocriter deminuti, et precarii regni fidem indiciumque facere possint. Vid. *Ios. A. I. XV. 9. 13. XVI. 15. 17. Caf. Ex. I. ad apparat. n. 5.*

§. III.

§. III. Cum Herodes regnum adipisceretur, turbarum et motuum non erat modus, nec finis, quandoquidem praeter multas et graves quaerelas, Iudaei saepenumero adversus ipsum conspirabant. Ingravescente autem tyranni aetate, et senectute effoeta, animus ipsis crevit, et maiori fiducia elatus est, cupiditasque moliendi res novas vehementer inflammata, ipsorum incensus animos atque expugnavit. Quibus rebus factum est, ut neque omnes sacramento fidem regi obstringerent, neque duces tumultuantium inceptis et machinationibus decissent: id quod Iudae et Mathiae, fortissimorum iuvenum, intempestiva audacia, et plenum periculi institutum abunde confirmant.

§. IV. Atenim dici non potest, quam omnium animi, illo mortuo, ad rerum novarum expectationem erecti fuerint, quot conspirationes adversus defuncti liberos coeperint, quot denique extiterint, qui per seditiones et tumultus viam ad regnum affectarent; siquidem Iudae Ezechiae filii, Simonis, Athongis, aliorumque complurium, consilia perduellionis plena, et irae ultionisque modum excedentia, parum a furore abfuerunt, cum praeter rationem facerent, legumque vinculis se constringi aegre paterentur. Sane ad haec omnino tempora, ultima, inquam, regni Herodis, vel quae statim mortem eius secuta sunt, Theudae historiam, cuius meminit Gamaliel, plerique non inficiti scriptores referendam existimarunt. Vid. *Ios. L. XVII. c. 8. et 11.*

§. V. In familia Herodis M. regnum quidem continuatum est, at neque Archelai, neque Antipae, caede Ioannis patrata infamis, neque Philippi Tetrarchae progenies in provinciis, Palaestinae ambitu comprehensis succedit, sed Herodes III. cognomine Agrippae celebris, Aristobuli filius, hanc felicitatem obtinuit, ut avi imperio ditioneque potiretur. Quamvis enim Tiberius Romae ipsum indignissime tractaret, in carcereque inclusum teneret, tamen eo mortuo, Caligula successor hominem e vinculis, praetextu necessitudinis secum contractae, dimisit ac liberavit, et Trachonitide insuper, quam Philippus tenuerat, donavit, nomenque Regium simul liberaliter ipsi imperavit. Demum Claudius adiunxit possessiones, ab Archelao et Antipa, Caesaris Augusti beneficio quondam impetratas, ut unus Agrippa rursus praefesset Iudaeae, Samariae et Galilaeae, earumque administrationem non nisi cum vita poneret, qua paucis quidem post annis mirabili sane et memorabili casu fugebatur. Vid. *Tacit. Hist. V. 9.*

§. VI. Deliberatum est a Claudio, de filio in Patris regna, pari cum imperio et potestate inducendo ac inaugurando; sed obstitit aetas ipsius, et anceps periculosusque provinciarum status, impedivitque adeo, ne consilium perficeretur. Quamobrem Agrippa Minor Chalcidem ab Imperatore, et Trachonitidem cum regio nomine consecutus est; Iudaea autem per Magistra-

tus Romanos, Procuratorum titulo constitutos, muniaque sua sub Praefidibus obire solitos, regi iterum et administrari coepit. *Vid. Nold, Hist. Idum.*

§. VII. Ex his vero colligere licet, et pronunciare expeditum est, quam hi Principes obnoxii fuerint et obseqventes voluntati Caesarum, quorum nutu arbitrioque regebant, adeo ut si eorum ira efferbuisse, minas audire, de provinciis decedere, atque in exilium ire cogerentur. Quae conditio eo magis erat miserabilis, quo minus adversus fluctuantem aulae fortunam, se munire poterant et firmare. *Vid. Ios. A. I. XV. 13. XVII. 15. XIX. 9.*

§. VIII. Quo argumento populus iste levitatis et perfidiae convincitur, qui rebus culpa sua turbatis, se calamitosum reddidit, ac libertate privavit. His initiis gradibusque ruit in exitium, et incautus ac praeceps aliorum fraudibus patuit, et ab iis, qui civitatis conditionem ignorabant, vel aequo animo non terebant, deceptus, et in extremum discrimen adductus fuit.

§. IX. Duravit ista dementia in reliquiis gentis huius, et multo post tempore cognita et usu probata est, cum Moses quidam Cretensis, mobile et credulum vulgus alliceret, et se ipsi ducem offerret, quemadmodum monumentis haud fallacibus tota huius rei narratio continetur.

§. X. Post Iosephum Socr. ex Lat. interpr. ita scribit. *Quidam Impostor simulavit, se esse Moysen, coelo demissum, ut reducat Iudaeos in patriam, per mare. Vagatur integro anno per Cretam, et Iudaeis diem constituit. Fingit vaticinia, colligit pecuniam, et tandem die constituto adducit multitudinem ad litus, ubi iubet primos desilire in mare, quorum aliqui cum desilissent, perierunt. Mox ad eum locum vicini nautae properant, et aliquos recipiunt, et ad multitudinem vociferantur, ne desiliant. Ita multitudo servata est, et impostor se subduxit. Haec fuit occasio multae, ut relicto Iudaismo amplecterentur doctrinam Christi. Haecenus ille de Pseudo Mose lib. VII. H. E. c. 38. Et si multum in huius interpretis diligentia desidero, quod Graeca inspicienti per est manifestum. Rectius econvertit H. Valesius, sensumque scriptoris aptius pariter atque accuratius expressit.*

§. XI. Melior hic erat exitus, quam credulitas et audacia gentis merebatur. At deinceps haesitavit fortuna, nec bene cecidit consilium, quando cum rerum novarum studio, odium pertinax et perduellio coniungebantur. Romanos quidem per saepe laeserunt et lacesiverunt Iudaei, sed imprudentes, et futurae calamitatis haud providi, alioquin bellicosi et fortes, at subacti postea & in deditionem ab iis redacti, quorum reputare vires, et iram pertimescere debebant, quippe quod ambitioni suae servirent, terrarumque orbem sibi destinarent. Sed vero graves horum facinorum dederunt poenas, quum non modo subinde durius et addictius haberentur, sed etiam hanc ob causam ultimas, et vita moribusque dignas, iamque cum exitio coniunctas calamitates perpeterentur.

§. XII. Herodes vero ut versutus et callidus, sic a natura factus ad dominationem, quam esse non iure, sed vi obtinuit, tamen omnes improborum civium conatus fregit feliciter et superavit. Proinde nullum incendium excitatum est, quod is non sanguine autorum restinxerit, vel sedarit. Cumque Pharisei aperte recusarent obsequium, et sacramentum palam detrectarent, caedibus saevitum est, nec aliquis facile extitit, qui manus sanguinari et effeferati Regis evitaret. Testatur illud interitus eorum omnium, qui tumultuantibus duces et antesignanos se praebuerunt, irationi sane fato, quod exitium in capita ipsorum vertit, turbulentosque delevit funditus et subvertit, qui neque sibi temperare, neque alios rectius gubernare potuerunt.

§. XIII. Quamobrem nihil non audebant, et erepti iam sibi, postquam e servitute videbantur, ultima experiri volebant, ne denuo subire iugum, et nutu alieno vivere, atque externas leges accipere cogerentur. Sed enim vero omnia sinistris auspiciis coepta pariter ac gesta sunt, novaque machinatio materiam cladi recenti, occasionemque sanguini profundendo semel atque iterum dedit. Mitto reliqua, et supersedeo dicere extrema, quoniam immanitate constant, et calamitate movent, adeo ut sine lachrymis non modo non repeti, sed ne commemorari quidem possint.

V. PROPOS. HISTOR. CHRONOL. (DE OLYMPIAD)

Olympiades sunt *παρταμείδες* tametsi interdum *πενταμείδες* appellari solent, praesertim à Poetis, qui licentia artis excusantur. Ovidius lib. IV. ep. 6. ex Ponto. *In Scythia nobis quinquennis Olympias acta est.* Vbi auctor notarum non satisfecit muneri, et minus accurate exposuit hanc vocem.

§. II. Sed nec ipsi Oratores id semper observant, et recedunt interdum, neque subtilitati student, et quinquennale tempus hoc vocabulo appellant. Cicero in lib. III. de Oratore, qui a celebri Chronologo perperam citatur Tusculan. I. Vbi causae servit orator, denotatque annum praeteritae Olympiadis, non autem periodum Olympicam definit, quippe quod negotium iis datum est, qui temporis supputandi artem tractant.

§. III. Graeci quoque historiarum conditores locuti sunt laxius, et ludos Olympicos semel atque iterum *quinquennales* vocarunt. Inter hos Pausanias indicat, quarto quoque anno finito, actos fuisse hos ludos. Cicero hoc temporis spatium, *quinquennali celebritate* designavit, eaque de causa passim